Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/3230

2026 7 2

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė

Komisijos komunikatas dėl strategijos „Battery Booster“

(C(2025) 8950 final)

(C/2026/3230)

Pranešėjas **Jason DEGUARA (MT, II gr.)**

Bendrapranešėjis **Marco MENSINK (NL, 1 kat.)**

Patarėjai:	Stefanie HÜRTGEN (pranešėjo, II gr.) George KAPANTAIDAKIS (bendrapranešėjo, 1 kat.)
Prašymas pateikti nuomonę	Europos Komisija, 2026 2 24 C(2025) 8950 *final*
Plenarinės asamblėjos sprendimas	2025 10 22
Teisinis pagrindas	Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnio 2 dalis
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Pramonės permainų konsultacinė komisija
Priimta skyriuje	2026 3 10
Priimta plenarinėje sesijoje	2026 3 18
Plenarinė sesija Nr.	604
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	196 / 0/ 0

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK remia pastangas stiprinti baterijų gamybos Europoje verslo scenarijų ir sukurti visiškai ES gaminamų baterijų vertės grandinę, o strategija „Battery Booster“ teikiama kritiniu metu. Komitetas laikosi nuomonės, kad reikia patikimesnio ir ilgesniam laikotarpiui pritaikyto finansavimo plano, aiškiau nustatyti prioritetus, daugiau dėmesio skirti ne tik elektrinėms transporto priemonėms naudojamoms, bet ir kitų rūšių baterijoms, stiprinti įgyvendinimo priemones ir laikytis holistiškesnio požiūrio.

1.2. EESRK pabrėžia, kad ženklas „Pagaminta Europoje“ turi būti aukštos kokybės produktų ir griežtų socialinių ir aplinkos apsaugos standartų sinonimas. Kartu su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius, turi būti parengtos konkrečios priemonės šiam tikslui įgyvendinti baterijų sektoriuje.

1.3. Nors Komitetas palankiai vertina tai, kad daug dėmesio skiriama finansinės paramos sutelkimui siekiant sustiprinti Europos baterijų gamybos ekosistemą, jis pabrėžia, kad, norint realaus skatinamojo poveikio, strategija turi būti paremta gerokai didesniu ir tikslingesniu ES finansavimu. Valstybės narės ir Komisija turėtų padidinti finansavimą strategijai „Battery Booster“, be kita ko, pagal kitą daugiametę finansinę programą.

1.4. EESRK pabrėžia, kad strategijoje turi būti derinamas savalaikis finansavimas, proporcingos ir praktinės sąlygos ir vienodas požiūris bei vykdymo užtikrinimo priemonės ES ir ES nepriklausančių šalių produktams, taip pat į ES rinką teikiamiems komponentams. Finansavimo, leidimų išdavimo ir patekimo į rinką priemonių bei įgyvendinimo suderinimas padės projektams pasiekti konkurencingų gigamasto rezultatų, sustiprinti strateginį savarankiškumą ir išlaikyti aukštos kokybės darbo vietas pramonės sektoriuje.

1.5. EESRK pabrėžia, kad svarbu remti mažąsias ir vidutines įmones, tiekėjus ir perdirbimo veiklos vykdytojus, taip pat didelio masto gamybos įrenginius, siekiant stiprinti jų integraciją į ES baterijų ekosistemą. Toks įtraukus požiūris gali sustiprinti pramonės ekosistemas, paskatinti inovacijas ir išplėsti užimtumo galimybes.

1.6. EESRK mano, kad strategija padėtų sukurti daug darbo vietų visoje baterijų vertės grandinėje, įskaitant gamybą, mokslinius tyrimus, perdirbimą ir susijusias paslaugas. Strategijos sėkmė priklausys nuo Europos gebėjimo inovacijas paversti ekonomiškai perspektyviu, socialiai atsakingu ir darbuotojams saugiu diegimu pramonėje. Visa viešoji finansinė parama turi priklausyti nuo kokybiško užimtumo, visapusiškos atitikties ES standartams ir suderinamumo su Europos socialinių teisių ramsčio tikslais.

1.7. EESRK pabrėžia, kad ES turi sukurti atitinkamas sistemas, įskaitant technologijų perdavimo ir vietos medžiagų kiekio sąlygų susiejimą su valstybės pagalba, viešaisiais pirkimais ir subsidijomis, kad būtų užtikrintas toks perdavimas ir ugdoma vietos kompetencija.

1.8. EESRK pabrėžia, kad baterijų gamybos skatinimas yra glaudžiai susijęs su būtinybe skubiai stiprinti išmontavimo ir perdirbimo pajėgumus, kad būtų galima tvarkyti būsimus atliekų srautus ir gaminti aukštos kokybės antrines medžiagas. Tam reikia investicijų į perdirbimo infrastruktūros plėtrą skiriant tikslinį finansavimą naujos kartos perdirbimo technologijoms, stiprinant ir įgyvendinant surinkimo sistemas, įskaitant suderinimą visose valstybėse narėse, ir taikant priemones, kad perdirbimas taptų ekonomiškai patrauklus.

1.9. Programuojant mokslinius tyrimus ir inovacijas (partnerystė „Batt4EU“, SET planas, programa „Europos horizontas“) pirmenybė turėtų būti teikiama bandomosioms ir (arba) pirmosioms tokio pobūdžio linijoms, kurios būtų skirtos baterijoms itin reikalingoms cheminėms medžiagoms gaminti (pirmtakų sintezė ir (arba) dengimas, elektrolitų gamyba ir (arba) tirpiklių panaudojimo operacijos, cheminis perdirbimas) ir ES pagamintai įrangai. Natrio baterijos taip pat turėtų būti įtrauktos į V ramstį, o strategijos „Battery Booster“ finansavimas turėtų būti išplėstas, įtraukiant ir kitas chemines medžiagas, ne tik litį.

1.10. EESRK rekomenduoja numatyti specialias darbo kryptis baterijų medžiagų saugos srityje, pavyzdžiui, blokų lygmens sklidimo bandymus ir elektrolitų degumo bandymus, kad būtų nustatyti aiškūs viešųjų pirkimų ir atitikties standartai. Bendradarbiavimas su pramonės atstovais, įskaitant socialinius partnerius, ir suderinimas su ES ir tarptautinėmis taisyklėmis padidintų saugą, sumažintų rinkos susiskaidymą ir remtų veiksmingą gamybą.

1.11. EESRK mano, kad sparčiai plečiant baterijų gamybą, kaip numatyta pagal strategiją, didėja patikimų sveikatos ir saugos valdymo sistemų poreikis. Gamybos pajėgumų didinimas turi būti derinamas su pakankamu darbuotojų skaičiumi, mokymu ir investicijomis į prevencines priemones. Ypatingą dėmesį reikia skirti darbuotojams migrantams ir mobiliesiems darbuotojams. Būtina turėti tinkamas gaires ir informaciją apie pavojingas medžiagas siekiant gilinti žinias ir užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams, taip pat reikalingos tinkamos darbo inspekcijos reikalavimų laikymuisi užtikrinti.

1.12. EESRK pabrėžia esminį darbuotojų ir jų atstovų vaidmenį užkertant kelią profesinei rizikai. Socialinis dialogas ir darbuotojų dalyvavimas yra labai svarbūs nustatant pavojus, ypač kai diegiamos naujos technologijos, medžiagos ir gamybos metodai.

2. **Bendrosios pastabos**

2.1. Europos Komisijos strategija „Battery Booster“ (toliau – strategija), pristatyta pagal automobilių pramonės veiksmų planą, siekiama stiprinti Europos baterijų vertės grandinės konkurencingumą, atsparumą ir tvarumą, nes tai vienas pagrindinių Europos strateginio savarankiškumo ir politikos „Pagaminta Europoje“ elementų. Strategija grindžiama šešiais tarpusavyje susijusiais ramsčiais, sudarančiais išsamią Europos baterijų ekosistemos stiprinimo sistemą, susiejant investicijas, atsparią tiekimo grandinę, inovacijas ir paklausos kūrimą, kad būtų remiama tvari pramonės plėtra.

2.2. Strategija reaguojama į didėjančią pasaulinę konkurenciją, didėjančias gamybos sąnaudas ir nuolatinę strateginę priklausomybę, kartu remiant perėjimą prie netaršaus judumo ir poveikio klimatui neutralumo siekį. Pagal specialią „Battery Booster“ priemonę iš Inovacijų fondo planuojama skirti 1,5 mlrd. EUR Europos baterijų elementų gamintojams paremti kritiniu gamybos pajėgumų didinimo etapu, papildomai skiriant 300 mln. EUR ypatingos svarbos žaliavų gamybai didinti, kad būtų sustiprinta tiekimo grandinė.

2.3. EESRK pritaria Komisijos ketinimui stiprinti ES baterijų vertės grandinę, tačiau ragina parengti patikimesnį ir ilgesnio laikotarpio finansavimo planą, aiškiau nustatyti prioritetus, tobulinti įgyvendinimo priemones ir laikytis holistiškesnio požiūrio. Daugiau dėmesio reikia skirti ne tik elektrinėms transporto priemonėms naudojamoms, bet ir kitų rūšių baterijoms: stacionarioji baterinė energijos kaupimo sistema (BESS) yra sparčiai augančios paklausos segmentas, kuris yra strategiškai svarbus energetiniam saugumui ir tinklo stabilumui didėjant atsinaujinančiosios energijos pajėgumams, ir turėtų būti strategijos dalis.

2.4. Strategija teikiama kritiniu metu. Europos baterijų pramonė yra labai svarbi ES stengiantis pasiekti savo pramonės ir klimato tikslus ir didinti ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir parengtį. Šiuo metu, kai kyla vis daugiau iššūkių pasaulio geopolitinei ir ekonominėmis taisyklėmis grindžiamai tvarkai, o prekyba naudojamasi kaip ginklu, ES turi mažinti priklausomybę nuo išorės ir didinti savo gamybos pajėgumus.

2.5. ES pastangos užtikrinti didesnį strateginį savarankiškumą baterijų gamybos srityje ne tik padidins jos bendrą saugumą, bet ir turėtų duoti ekonominės naudos paskatindama naujas plyno lauko investicijas, kurios padėtų kurti kokybiškas darbo vietas, kartu užtikrinant, kad gamyba atitiktų griežtus aplinkos apsaugos standartus.

3. **Finansinė parama, žaliosios darbo vietos ir investicijos**

3.1. Strategijoje daug dėmesio skiriama finansinės paramos sutelkimui siekiant sustiprinti Europos baterijų gamybos ekosistemą. Komitetas mano, kad siekiant realaus stimuliuojamojo poveikio, ji turi būti remiama gerokai didesniu ir tikslingesniu ES finansavimu.

3.2. Dabartinis 1,5 mlrd. EUR paketas, daugiausia skiriamas paskolų be palūkanų forma, tebėra nedidelis, palyginti su didelio masto pradinėmis investicijomis, kurių reikia siekiant paspartinti gigafabrikų atsiradimą, sutrumpinti pateikimo rinkai laiką ir panaikinti atotrūkį nuo pasaulinių konkurentų sąnaudų požiūriu. Norint sukurti tikrą skatinamąją priemonę, reikia ES programų, kuriomis būtų galima greitai ir nuspėjamai paremti dideles pramonės investicijas, sukuriant patikimus paklausos signalus visoje baterijų vertės grandinėje, įskaitant žaliavas, cheminius komponentus, elementus ir perdirbimą. EESRK primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją padidinti finansavimą strategijai „Battery Booster“, be kita ko, pagal kitą daugiametę finansinę programą.

3.3. Siekdama strateginės nepriklausomybės ir sukurti pridėtinę vertę Europoje, Sąjunga turėtų teikti pirmenybę strateginio projekto statusui pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą ir finansavimui pagal veiksmų planą „RESourceEU“ cheminių medžiagų perdirbimui ir pirmtakų gamybos įrenginiams, susijusiems su baterijų medžiagomis (ličiu, nikeliu, kobaltu, manganu, grafitu). Žaliavų mechanizmas turėtų sutelkti ne tik iškastinių žaliavų, bet ir tarpinių cheminių medžiagų paklausą ir sumažinti jų naudojimo riziką. Be to, iki 2026 m. II ketvirčio paskelbus baterijų medžiagų masės balanso apskaitos gaires būtų sudarytos sąlygos investuoti į žiedinę chemiją (įskaitant tirpiklių panaudojimą, druskos regeneravimą ir pakartotinį pirmtakų naudojimą) ir suderinti Baterijų reglamento įgyvendinimą su būsimu žiedinės ekonomikos aktu. Šie veiksmai paspartins tvarią veiklos plėtrą visoje ES, kartu užtikrinant nuoseklų ir proporcingą taikymą importuojamiems produktams ir komponentams.

3.4. Siekdama atkurti baterijoms itin svarbių cheminių medžiagų sektoriaus konkurencingumą ir užtikrinti nuoseklumą visose vertės grandinėse, ES turėtų skubiai spręsti labai didelių energijos sąnaudų, darančių poveikį ES pramonei, problemą, iš naujo įtraukti NACE 20.14 ir, kai aktualu, NACE 20.16 į ATLPS netiesioginių išlaidų kompensavimą ir pagerinti galimybes intensyviai energiją vartojančioms cheminių medžiagų gamykloms sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis ir (arba) susitarimus dėl skirtumų. Tikslinė ir proporcinga parama, suderinama su sąžininga konkurencija ir lygiaverčiais reikalavimais importui iš ES nepriklausančių šalių, taip pat turėtų būti teikiama pradinės grandies baterijų su chemija susijusios veiklos srityje, pavyzdžiui, katodų aktyviųjų medžiagų (CAM) ir (arba) anodų aktyviųjų medžiagų (AAM) pirmtakų cheminėms medžiagoms, elektrolitams, tirpiklių panaudojimui, rišikliams, skirtuvams, druskoms ir juodosios masės rafinavimui.

3.5. EESRK pabrėžia politikos sistemos, kuria užtikrinama nauda vietos lygmeniu ir stiprinamos Europos ekspertinės žinios, svarbą, reikalaujant, kad užsienio investicijos į strateginę baterijų gamybą, įskaitant chemijos įrenginius, atitiktų valdymo, dalijimosi technologijomis, darbo jėgos įgūdžių ir tiekimo grandinės integracijos priemones. Komisija turėtų sugriežtinti Užsienio subsidijų reglamentą ir susijusias priemones, kad būtų pašalinti iškraipymai, būtų užtikrinta sąžininga konkurencija visoje bendrojoje rinkoje ir vienodos sąlygos ES ir ES nepriklausančių šalių veiklos vykdytojams. Specialios ES finansavimo priemonės, įskaitant Inovacijų fondą, turėtų sumažinti investicijų į baterijų elementų ir komponentų gamybą riziką.

3.6. EESRK pabrėžia, kad mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios sudaro didelę sektoriaus dalį ir visų pirma yra pagrindinės mašinų, robotikos, komponentų ir perdirbimo sprendimų tiekėjos, turi būti teikiama tikslinė parama, kad būtų sustiprinta jų integracija į ES baterijų ekosistemą, užtikrinant atsparumą visoje vertės grandinėje, neapsiribojant didelio masto elementų gamyba. Toks įtraukus požiūris gali sustiprinti pramonės ekosistemas, paskatinti inovacijas ir išplėsti užimtumo galimybes.

3.7. Nors EESRK remia Komisijos pastangas stiprinti baterijų gamybos Europoje verslo scenarijų ir sukurti baterijų vertės grandinę ES, pabrėžia, kad ženklas „Pagaminta Europoje“ turi būti aukštos kokybės produktų ir griežtų socialinių ir aplinkos apsaugos standartų sinonimas. Kartu su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius, turi būti parengtas planas, kaip baterijų sektoriuje įgyvendinti iniciatyvą „Pagaminta Europoje“. Pastangos mažinti gamybos sąnaudas ir administracinę naštą neturi susilpninti darbo, socialinių ar saugos standartų, o bet kokios supaprastinimo priemonės turi būti lydimos griežtų vykdymo užtikrinimo ir stebėsenos mechanizmų.

3.8. Strategija padėtų sukurti daug darbo vietų visoje baterijų vertės grandinėje, įskaitant gamybą, mokslinius tyrimus, perdirbimą ir susijusias paslaugas. Visa viešoji finansinė parama turi priklausyti nuo kokybiško užimtumo, visapusiškos atitikties ES standartams ir suderinamumo su Europos socialinių teisių ramsčio tikslais. EESRK ragina skaidriai stebėti finansinės paramos priemonių socialinį poveikį ir poveikį užimtumui, įskaitant jų poveikį darbo vietų kokybei, įgūdžių reikalavimams ir darbo sąlygoms.

3.9. Strategija taip pat suteikia galimybių remti žaliąsias darbo vietas, susijusias su perdirbimu, antrinio naudojimo galimybėmis ir žiedinės ekonomikos sprendimais – veikla, kuri gali sumažinti strateginę priklausomybę, kartu kuriant kvalifikuotas darbo vietas galutinės grandies vertės grandinės segmentuose.

3.10. Viešosios investicijos taip pat turėtų padėti išsaugoti Europos pramonės pirmavimą ir užtikrinti tvarų pramonės vystymąsi ir regioninę sanglaudą. EESRK ragina remiamus projektus paskirstyti subalansuotai geografiniu požiūriu, užtikrinant, kad nauda būtų dalijamasi tarp valstybių narių ir regionų ir kad būtų stiprinamos esamos pramonės ekosistemos, įgyvendinant visapusišką Europos pramonės politiką.

4. **Inovacijos ir technologijos**

4.1. EESRK pripažįsta, kad inovacijos yra kertinis strategijos akmuo ir pagrindinė Europos baterijų sektoriaus konkurencingumo varomoji jėga. Nuolatinė technologinė pažanga yra labai svarbi siekiant pagerinti baterijų eksploatacines savybes, tvarumą ir išlaidų veiksmingumą.

4.2. Programuojant mokslinius tyrimus ir inovacijas (partnerystė „Batt4EU“, SET planas, programa „Europos horizontas“) pirmenybė turėtų būti teikiama bandomosioms ir (arba) pirmosioms tokio pobūdžio linijoms, kurios būtų skirtos baterijoms itin reikalingoms cheminėms medžiagoms gaminti (pirmtakų sintezė ir (arba) dengimas, elektrolitų gamyba ir (arba) tirpiklių panaudojimo operacijos, cheminis perdirbimas) ir ES pagamintai įrangai. Medžiagų saugos ir tvarumo (pvz., polimerų ir elektrolitų formulių, užtikrinančių didelį atsparumą ugniai ir perdirbamumą) moksliniai tyrimai ir inovacijos, grindžiami standartizacija ir praktinėmis gairėmis bei proporcingais procesų saugos mokymais per nulinio balanso pramonės akademijas, sudarys sąlygas saugiai ir veiksmingai plėsti veiklą visoje Europoje.

4.3. EESRK yra pabrėžęs natrio baterijų gamybos sektoriaus, kuris strategiškai papildytų ličio baterijas, plėtojimo naudą ([1]). Natrio baterijos turėtų būti įtrauktos į V ramstį, o strategijos „Battery Booster“ finansavimas turėtų būti išplėstas, įtraukiant ir kitas chemines medžiagas, ne tik litį.

4.4. Skaitmenizacija ir pažangiosios gamybos technologijos suteikia didelių galimybių optimizuoti gamybos efektyvumą ir kokybę. Komitetas pabrėžia, kad jas diegiant turi būti rengiami tinkami mokymai ir pritaikomos darbo organizavimo priemonės.

4.5. Įgūdžių ugdymas yra vienas pagrindinių inovacijas skatinančių veiksnių. EESRK pabrėžia, kad reikia tęstinio mokymo ir perkvalifikavimo, kad būtų patenkinti kintantys technologiniai reikalavimai ir užtikrintas saugus naujų procesų ir įrangos veikimas.

4.6. Inovacijų politika turėtų būti propaguojamas pramonės, mokslo tiriamųjų įstaigų ir mokymo paslaugų teikėjų bendradarbiavimas, skatinant žinių perdavimą ir spartinant naujų technologijų diegimą pramoniniu mastu.

4.7. Standartizuojant ir derinant tvarumo ir veiklos rezultatų kriterijus galima toliau remti inovacijas sukuriant nuspėjamas rinkos sąlygas ir skatinant investicijas į aukštos kokybės technologijas. EESRK rekomenduoja numatyti specialias darbo kryptis baterijų medžiagų saugos srityje, pavyzdžiui, blokų lygmens sklidimo bandymus ir elektrolitų degumo bandymus, kad būtų nustatyti aiškūs viešųjų pirkimų ir atitikties standartai. Bendradarbiavimas su pramonės atstovais, įskaitant socialinius partnerius, ir suderinimas su ES ir tarptautinėmis taisyklėmis padidintų saugą, sumažintų rinkos susiskaidymą ir remtų veiksmingą gamybą.

4.8. EESRK pažymi, kad, priešingai nei Kinija ir JAV, kuriose taikomos griežtos intelektinės nuosavybės perdavimo, vietos MTP ir darbo jėgos ugdymo sąlygos, ES šiuo metu neturi jokių taisyklių ar reikalavimų dėl technologijų perdavimo, vietos medžiagų kiekių ar įgūdžių ugdymo bendrose įmonėse ar skiriant užsienio investicijas. ES turi sukurti atitinkamas sistemas, įskaitant technologijų perdavimą ir vietos medžiagų kiekio sąlygas valstybės pagalbai, viešiesiems pirkimams ir subsidijoms, kad būtų užtikrintas toks perdavimas ir kaupiamos vietos ekspertinės žinios, siekiant išvengti rizikos tapti surinkimo centru, o ne baterijų technologijų lydere.

4.9. EESRK pabrėžia inovacijų, kuriomis gerinamas tvarumas ir saugos rezultatai nesukuriant papildomos administracinės naštos, svarbą. Inovacijos turi būti suderintos su platesniais pramonės ir socialiniais tikslais, užtikrinant, kad technologinė pažanga prisidėtų prie deramo darbo, aplinkos apsaugos ir ilgalaikio konkurencingumo. EESRK pabrėžia, kad inovacijų finansavimu turėtų būti remiami projektai, į kuriuos įtraukiami darbuotojų sveikatos ir saugos aspektai, įskaitant ergonomišką darbo vietos dizainą ir pavojingų medžiagų poveikio mažinimą.

4.10. Perdirbimas yra labai svarbus Europos aplinkos tikslams ir jos strateginiam savarankiškumui. EESRK pažymi, kad ES trūksta baterijų perdirbimui reikalingų įrenginių ir technologijų, ypač atsižvelgiant į tai, kiek elektromobilių baterijų pasibaigus jų gyvavimo ciklui numatoma perdirbti iki 2030 m. Europos Audito Rūmai taip pat įspėjo, kad dauguma ES perdirbimo tikslų neskatina nei atskirų medžiagų perdirbimo, nei perdirbtų medžiagų naudojimo, ir atkreipė dėmesį į kliūtis, trukdančias ES perdirbimo pramonės konkurencingumui ([2]). EESRK ragina laikytis holistinio požiūrio į baterijų gamybos didinimą, taip pat pripažįsta, kad reikia skubiai nustatyti masto reikalavimus, kad būtų galima valdyti būsimus atliekų srautus ir gaminti aukštos kokybės antrines medžiagas.

4.11. EESRK pabrėžia, kad ličio jonų baterijų atliekų ir juodosios masės priskyrimas pavojingosioms atliekoms nuo 2026 m. gruodžio mėn. ir eksporto į EBPO nepriklausančias šalis draudimas bus veiksmingi tik tuo atveju, jei ES užtikrins, kad šiuos srautus būtų galima efektyviai perkelti bendrojoje rinkoje. Priešingu atveju ES gali sukurti vidaus kliūčių: kaupsis atliekos, bus vėluojama tvarkyti medžiagas ir atsiras ydingų paskatų, įskaitant neteisėtus srautus, nepaisant eksporto draudimo.

([1]) EESRK nuomonė ES strateginio savarankiškumo didinimas ir ekologiškesnės ir mėlynesnės ekonomikos kūrimas. Natrio baterijų gamybos sektoriaus potencialas (OL C, C/2026/2542, 2026 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2542/oj).

([2]) Specialioji ataskaita 04/2026: Ypatingos svarbos žaliavos energetikos pertvarkai. Nėra tvirtos politikos.

4.12. EESRK ragina imtis priemonių, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos reikalavimus atitinkančiam pristatymui ES viduje į leidimą turinčius įrenginius, apimant visą grandinę nuo baterijų surinkimo ir vežimo gyvavimo ciklo pabaigoje iki išankstinio apdorojimo vietų (išmontavimo, diagnostikos, saugaus kaupimo) ir tolesnio juodosios masės vežimo į perdirbimo ir panaudojimo įmones.

4.13. Galiausiai EESRK mano, kad strategijos „Battery Booster“ sėkmė priklausys nuo Europos gebėjimo inovacijas paversti ekonomiškai perspektyviu, socialiai atsakingu ir darbuotojams saugiu diegimu pramonėje.

5. **Sveikata ir sauga**

5.1. Profesinė sauga ir sveikata (PSS) turi būti vienas pagrindinių strategijos ir Europos baterijų vertės grandinės plėtros ramsčių. Nors su baterijomis susijusiai veiklai, įskaitant gamybą, surinkimą, perdirbimą ir žaliavų perdirbimą, taikomi nusistovėję darbuotojų saugos teisės aktai, EESRK pažymi, kad dėl sparčios baterijų gigafabrikų plėtros kai kuriose valstybėse narėse kilo didelė profesinė rizika ([3]), įskaitant nelaimingus atsitikimus. Jis pabrėžia, kad sparčiai plečiant baterijų gamybą, kaip numatyta pagal strategiją „Battery Booster“, didėja patikimų sveikatos ir saugos valdymo sistemų poreikis. Todėl gamybos pajėgumų didinimas turi būti derinamas su pakankamu darbuotojų skaičiumi, mokymu ir investicijomis į prevencines priemones, ypatingą dėmesį skiriant mobiliesiems darbuotojams ir darbuotojams migrantams ir užtikrinant tinkamas gaires ir informaciją apie pavojingas medžiagas, kad būtų pagilintos žinios ir užkirstas kelias nelaimingiems atsitikimams.

5.2. Komitetas pabrėžia, kad reikia nuosekliai taikyti ES PSS reglamentus ir užtikrinti jų vykdymą. Jis taip pat pabrėžia, kad svarbu aiškiai išdėstyti reikalavimus ir užtikrinti vienodas sąlygas visiems gaminiams ir veiklos vykdytojams, taip pat ir dėl importuojamų baterijų ir komponentų, parduodamų ES, visų pirma tam, kad jie atitiktų ES standartus. Siekiant užkirsti kelią rinkos susiskaidymui ir skatinti sąžiningumą, įgyvendinimo metu pirmenybė turėtų būti teikiama praktinėms gairėms ir lygiaverčių standartų tarpusavio pripažinimui.

5.3. Rizikos (be kita ko, atsirandančios rizikos) vertinimas yra prevencijos kertinis akmuo. EESRK pritaria rizikos vertinimo praktikai, kuri atspindi technologinę pažangą ir kintančias medžiagas, kartu vengiant besidubliuojančių procedūrų. Gairėmis turėtų būti skatinamas veiksmingas dokumentavimas ir lygiaverčių metodų pripažinimas, užtikrinant ES gamintojams tikrumą dėl atitikties ir konkurencingumą, o ES nepriklausančių šalių gamintojams, kurių prekės patenka į bendrąją rinką – tuos pačius lūkesčius.

5.4. Cheminės saugos klausimas ir toliau sprendžiamas vadovaujantis galiojančiais ES teisės aktais (pvz., REACH ir CLP reglamentais ir darbuotojų apsaugos taisyklėmis). Įgyvendinimas turėtų išlikti proporcingas ir pagrįstas rizika, daugiausia dėmesio skiriant saugiai tvarkymo (ypač pavojingų cheminių medžiagų), kaupimo ir stebėsenos praktikai, ir skatinant pakeitimą, kai tai techniškai įmanoma ir tinkama. EESRK pasisako už tai, kad inovacijų finansavimas būtų susietas su projektais, apimančiais ergonomišką dizainą ir mažesnį pavojingų medžiagų poveikį, taip pat būtų plėtojamas skaitmeninių priemonių naudojimas tikralaikei rizikos stebėsenai ir prognozavimo saugos sistemoms.

5.5. EESRK pabrėžia, kad vykdymo užtikrinimas turi būti vienodas visiems rinkos dalyviams, taip pat ir importuojamų baterijų ir komponentų atveju, kad būtų užkirstas kelias konkurencijos iškraipymams ir išlaikyti aukšti standartai nesukuriant papildomos specifinės naštos ES lygmeniu.

5.6. EESRK pabrėžia esminį darbuotojų ir jų atstovų vaidmenį užkertant kelią profesinei rizikai. Socialinis dialogas, įskaitant kolektyvines derybas, ir darbuotojų dalyvavimas yra labai svarbūs nustatant pavojus, ypač kai diegiamos naujos technologijos, medžiagos ir gamybos metodai. Darbuotojai turi dalyvauti tinkamuose pradiniuose ir tęstiniuose mokymuose, pritaikytuose prie jų konkrečių užduočių.

([3]) Pavyzdžiui, cheminių medžiagų (tokių kaip NMP) poveikis, dulkės, dūmai, elektros keliamas pavojus, gaisro rizika ir fiziškai sudėtingos užduotys.

5.7. EESRK pabrėžia, kad svarbu užtikrinti vykdymą, darbo inspekcijoms ir kompetentingoms institucijoms skiriant pakankamai išteklių, kad būtų laikomasi PSS teisės aktų, ypač naujuose ir sparčiai besiplečiančiuose pramonės sektoriuose.

Briuselis, 2026 m. kovo 18 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Séamus BOLAND